

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Convulsio Calvniarvm Vlrichi Veleni Minhoniensis,
quib[us] Petru[m] nunq[uam] Romæ fuisse caullatur**

Fisher, John

Antvverpiae, 1522

Cavillvs Qvartvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35690

Aegesippus,
Orosius.

Eusebius.

tores meminerit, inter quos & Aegesippus est, nemo nobis credat, sed iam ad Orosium veniam⁹, ex cuius historia, nobis aduersarius citat, Tiberij tempore Senatum edicto constituisse, exterminandos ex vrbe Christianos. Quobrem & oportuit Tyberij tēpore, Christianos Romæ fuisse. Sed audiat aduersari⁹, quid idē Orosius eiusdē libri ca. iij. scripserit, in hunc modū. Exordio regni Claudij, Petr⁹ apostol⁹ dñi nostri Ihesu christi Romam venit, & salutarem cunctis credentibus fidem, fideli verbo docuit, potentissimisq; virtutibus approbauit. Exin, Christiani Romæ esse cœperunt. Hactenus Orosius. Audiat istud Velenus, nempe cœpisse Romæ Christianos post aduentum Petri, & ori digitū apponat. Idem testatur & Eusebius ca. xiiij. libri secundi, de Petro loquens. Salutaris prædicationis verbo, primus in vrbe Roma euangelij sui clauibus, ianuam regni cœlestis aperuit. Ecce primus in vrbe Roma, Petrus verbo salutaris prædicationis, hoc est clauibus Euāgelij sui, cœlestis regni ianuam Romanis aperuit. Nec cōtradicit Orosius sibi. Stat eni & conuersos aliquos ex Iudæa, vt supra diximus, Romam ante Petrum venisse, qui nihil ibi publicitus docuerunt, & tamen Petrum primū fuisse, qui Romanis erat concionat⁹, & ex ipsis Romanis aliquot ad Christianismū conuerterit. Cateri vero, quia præter Orosium nihil alicuius momenti afferunt, nullam a nobis exigunt responsionē. Et hactenus pro responsione ad tertium Cauillū dictū sit.

CAVILLVS QVARTVS.

Quibus ea res magis cōperta fieri debuit, atq; discipulis apostolicis, & qui proxime vigerunt post apostolos. At illi hoc nobis indubitato prodidere Petrū & Paulum Romæ passos fuisse, quorum vnus videlicet Lini, Timotheum salutauerat nomine Apostolus dicens, Salutate Eubolus, & Pudens, & Linus. Alterius autem in actis apostolicis celebratur memoria, inquitente Luca, Quidā vero viri adhaerentes Paulo crediderūt, in quibus & Dionysius Areopagita, & mulier nomine Demaris, & alij cū

eis. Præterea Aegesippus, qui Aniceti decimi post petri
Romani pontificis tempore Romam aduenerat, in lau-
dibus fidei Christianæ versatus, eiusce passionis Petri &
Pauli meminit.

RESPONSIO:

Si mihi nil aliud esset, quatenus pbem passionēs illas
Petri & pauli, ab eorū discipulis nō fuisse conscriptas, di-
uersitatē illā, & discrepantiā, quæ illic reperitur, firmissimè
pbatōnis loco ponerem. Sed quia sunt mihi pleracq; mul-
ta ad perditā hanc suspitionē tollendam, illius ne memine-
ro quidē. Persuasum est doctis oibus, non modo discipu-
lis apostolicis, sed & ipsis apostolis adhuc supuiuentibus
hanc iniuriā sæpius factam fuisse, vt multa eorū sub noie
Christianæ professioni repugnantia in publicū ederent.
Noie enim Pauli (vt Origenis testis est) ad Thessalonicē-
os, a pseudoapostolis quo facilius deciperentur, porrecta
fuit epistola. Quos apostol⁹ re tandē comperta, propria
ad eosdē data epistola admonet his prope verbis. Non ci-
to moueamini, inqt, a vestro sensu, neq; terreamini, neq;
per spiritū, neq; per sermonē, neq; per epistolā tanq; p nos
missam. Et Hieronymus visionē Pauli, & Teclæ, ac bap-
tizati Leonis fabulā sub nomine Pauli, a quodā Asiæ ps-
bytero fuisse editā scribit, quod ipsemet postea, Tertulli-
ano teste, se fecisse Pauli amore cōfessus est. Clementis
item, cui⁹ Apostolus ad Colossenses scribens, mentionē
facit, multis errorib⁹ hæretici respserunt libros, quorū qui-
dā Eunomij hæresim sapiunt. Nā disputat quodā in libro
filiū dei, ex nullis extantibus creatū. Item dæmones nō vo-
luntatis maliciā fecisse, sed creaturā eos esse diuersæ quali-
tatis ab alijs pductā. Et longe plures aliij inibi reperiūt er-
rores. Rursū Dionysij cuiusdā Alexandrini episcopi vsq;
adeo deprauati sunt libri, vt ei⁹ autoritate Arrianorū hæ-
resis, filiū dei nō eiusdē substantiæ esse cū patre ausa sit cō-
firmare. Origenis nōdū mortui, tot iā subdititijs errorib⁹
scatebāt libri, vt sæpiusculè hāc iniuriā deplorasse legitur.

Et Ruffinus in Apologia p Origene, De hereticorū, in-
quit, temeritate, vt credi istud scelus facile possit, illa res
maximū credulitatis præstat exemplū, quod abstinere im-
pias manus, etiā a sacrosanctis quidē euangelij vocib⁹ nō
potuerūt. Apostolorū vero vel actus, vel epistolas quali-
ter polluerint, qualiter corroserint, qualiter in oibus ma-
cularint vel addendo impia, vel auferenda quæ pia sunt,
si quis vult pleni⁹ scire, ex his libris Tertulliani, q̄s aduer-
sus Marcionē scripsit, plenissime recognoscet. Et alibi inq̄t,
Peruersi hoies assertionē dogmatū suorū, sub viroz san-
ctorū nomine tanq̄ facilius credenda inseruerunt ea, quæ
ipsi nec sensisse, nec scripsisse credendi sunt. Et ideo Ori-
genes homilia vigesima sexta sup Matthæo dicit, Opor-
tet caute cōsiderare, vt nec oia secreta, quæ ferunt in no-
mine sanctorū suscipiam⁹. Quantū ad Dionysium Areo-
pagitā atinet, nulla est cunctatio, quin passio illa petri, &
Pauli ei adscripta nō sit subdititia, probant em̄ & Lau-
ren. Val. & ERASMVS Rot. in annotationibus libros,
qui sub noie eius circūferunt, falso ei attributos, vt sūt de
cœlesti Hierarchia, de Theologica Hierarchia, de diu-
nis noibus & cæteri. Nondū em̄ ecclesia, cuius tpe vige-
rat ille, tantā nouerat ceremoniarū turbā, quanta in eis li-
bris traditur. De cætero at Petri, & pauli sub nomine Li-
ni euulgatæ passiones, tantū habent pmixtæ sibi falsitatis
vt in multis non modo Christo, & Paulinis literis, sed &
Petri ipsius cōtradican sermonibus, quod equidem nisi
me prolixitas arceret, promptum esset ostendere. Persua-
deo tñ mihi græculū quempia (vt Iuuenalis vtat ybo) mē-
dacem, & lenonē potius aliquē, quā Linum has passiones
commentū fuisse, qui Paulinā ad Timotheū epistolā olle-
cerit magis aliqñ, quā intellexerit. Nā cū mendacē memo-
rem esse oporteat, ille obliuione sua ingenue se mentitū
ostendit. Arbitror eū legisse aliqñ Paulū his ybis Timo-
theū ad sese allecantē, Festina ad me venire cito. Demas
em̄ me reliquit diligens hoc seculū, & abiit Thessalonicam,
Crescens in Galatiā, Titus in Dalmatiā, Lucas est mecum
solus, qui quidē impostor nō habens perspectū, vñ Apol

tolus epistolā ad Timotheū miserit, & vbi se locorū expe-
caturū dixerit, & vbi Titus ac Crescens recedentes apos-
tolū reliquerint, passionē Pauli ad hunc modū exorditur;
Cū venisset Romam Lucas a Galatia, & Titus a Dalma-
tia, & expectauerunt Paulū in vrbe, q̄s cū adueniens pau-
lus vidisset, lætatus est valde, & cōduxit sibi extra urbem
horreū publicū, hæc v̄ba illius, in quibus apostoli primū
oblitus est dicentis, Crescens abiit in Galatiā. Lucas mecū
solus est. Nā prapostere Lucā dicit rediisse e Galatia, quo
nūq̄ abierat ipse, sed indiuidu⁹ Apostoli fuerat minister;
Et apostolus Crescentē dixit petiisse Galatiam. Proinde
credibilius fuisset si eundē redeuntē Galatia hic leno po-
suisset. Post hæc subinfert, Expectauerūt Paulū in vrbe,
quasi Paulus e carcere quopiā recedere potuerit, & nō ad-
uentū Timothei, ac Marci, quos optauerat ante hyemem
ad se venire, expectauerit, quō ergo venerat Romam, vñ
de nō recesserat? Aut quō Lucas, & Titus expectassent
aduenturū apostolū, quē in carcere detineri sciuerant? ni-
mirū cū Galatiā, & Dalmatiā proficiscentes illic eum reli-
querint. Vtcrius scribit, & conduxit sibi horreū publicū,
vbi cū ijs, & alijs fratribus de v̄bo vitæ tractaret, cœpitq̄
interea corrigere multitudinē maximā, & adhiiebantur
per eū fidæi multæ animæ, opante dei gratia, ita vt per to-
tā urbē sonus p̄dicationis, & sanctitatis eius fieret, & exi-
ret fama per vniuersam regionē de illo, hæc ipse. Sed pau-
lus diuersum quiddā in epistola sua dicit. det misericordi-
am dñs Onesiphori domui, quia saepe me refrigerauit, &
catenam meā non erubuit, sed cū Romam venisset, solici-
te me quaesuit, & inuenit. Confer v̄ba Pauli, ac Lenonis
hui⁹, hic inquit, conduxit sibi horreū publicum. Ille One-
siphorus catenam meā non erubuit, nisi forte cum catena
ex aliquo carcere Romā Paulus profugerit, qua se libera-
re nō poterat. Hic dicit q̄ fama nō modo per urbē, sed &
per oēm regionē vñdq̄ de eo ferebatur, & concursus ho-
minū ad eū fiebat. Ille v̄o Onesiphorū dicit solícite se que-
suisse, ac vix tandē inter catenas inuenisse, mirū q̄ fama,
quæ de Paulo volitabat, illac eū nō pduxerit. Atq̄ in hūc

modū totā illam passionē, & alteram Petri possem suppi-
lare, sed proprii voluminis hoc iā esset negociū. Hæc em̄
paucā ideo refello, vt maximū eorū ostendam mendaciū,
qui passionē has cōmentitias, & in certo authore natas,
in Linū transfundunt. Non em̄ tam rudis fuerat Linus, q̄
tunc Paulo adhærebat, cū epistolam ad Timotheū scrip-
serat, vt statim dictosq; obliuisceret, imo cōfunderet & ba-
Paulina, & diuersa scripserit ab eo. Quod idē sentiri &
de Aegesippo, qualiter em̄ homo ille post multa tpa Ro-
mam veniens, historiæ seruare potuisset veritatē. Qui
neq; rei gestæ aderat ipse, neq; Roma illa tempestate de
eorū passionibus quicq; sibi conscia erat, siquidem multis
post Aegesippū tpius fabulā hāc fuisse fictam certū est.

RESPONSIO.

Facile fuerit ad hunc modū, scriptorē vnūquēq; rei ce-
re, si ppter eiusmodi cauillos nullius essent autoritatis
habendi. Nā quis mihi quemuis autorem dabit, cui (si
meæ sententiæ fuerit cōtrarius) nō obijciam, vel q̄ ei⁹ scrip-
ta per hæreticos deprauari potuissent, vel q̄ adesse nōnihil
il erroris in eo calūniabor. At nisi quis vel deprauationem
palam ostendat, vel id ipsum errorem esse conuincat, q̄ no-
bis autor ille subscripserit, nullo iure videri p̄t a nobis repel-
lendus. Quid em̄ si Pauli nomine cōficta fuisset quædam
ad Thessalonicenses epistola: num ob id cæteris minorē ha-
bituri sumus fidē. Absit. Sed ea sola, quam constat esse cō-
menticiam, nullius apud nos momenti putetur. Reliquis
vero quibuslibet, de quibus nulla prorsus eiusmodi suspi-
tio fuerit, honor manebit inuiolatus. Doceat igit̄ Velen⁹
si potest, qua ratione quisq; hæreticos fingere voluisset pe-
trum fuisse Romæ, aut cuius hæresis hac opinione vel tan-
tillum promoueri potuisset. Quod si nequa:at, vt & pfe-
cto nequit, quū id ipsum hæreticis longe magis aduersetur,
q̄ profit, non video cur suspicari quisq; debeat, illud cuius-
piam autoris operi fuisse ab hæreticis interserutum. Nec ob

fiat illud Origenis, quā admonet non oportere oia a nobis
suscipi, quæ sub nomine sanctorū feruntur. Nam aliud est,
non suscipere oia, & nulla suscipere. Voluit igitur origenes,
vt nō sine delectu susciperemus. Et propterea dixit. Opor
tet caute considerare. Sed noluit vt illud repelleremus, in
quo nulla esset mali suspitio, quodq; semp a primordijs ec
clesiæ fuisset ab oibus receptum. Cuiusmodi constat & istud
esse, de quo iam conflictamur, nempe qd aliquñ Romæ Petr^o
fuisse. Nam ad hunc vsq; diem nemo repertus est, præter
vnū Velenum, & hunc (vt nihil aliud dicam) ecclesiæ Ro
manæ capitalem hostem, qui negarit vnq; Petrū fuisse Ro
mæ, quū tot & tam eximij scriptores, & idem vetustissimi,
de quibus ante diximus, id ipsum toties & tam vnanimitè
affirment. Esto, sit nōnulla de anno, siue de die, quo fuisset
apostoli necati, varietas. Nihil hoc obstare debet, quin Ro
mæ fuissent necati, sicut nec de Christi morte Hierosoly
mis facta, dubitare licet, quum tñ vt superius ostendim⁹, in
ter scriptores non de anno solum, verum etiam de die, quo
fuerat crucifixus, haud parua controuersia est. Varietas igitur,
quæ inter scriptores contigit de tempore necis Apo
stolorum, non amputat fidem huius, qd Romæ fuissent ne
cati, & præsertim, si nullum aliud esset indicium, qd qd Ro
mæ tanta Petri Pauliq; cineres, ad hodiernum vsq; diē ha
beantur veneratione. Sed ex tanto scriptorum numero,
tres dumtaxat carbone notauit aduersarius, nempe Diony
sium, Linum, & Aegesippum. At expendamus, quid istis
obiecerit. Quantum ad Dionysium (inquit) Ariopagitam
attinet, nulla est cunctatio, quin passio illa Petri & Pauli
ei adscripta, sit subdititia. Probant enim & Laurētius Val
la & Erasmus Roterodamus, libros, qui sub nomine eius
circunferuntur, falso ei attributos. Atqui si Dionysij ipsius
non fuerint, num propterea quicquid in eis contineatur,
ilico damnari debeat. Plurimum utiq; LAVRENTII,
sed multo magis ERASMI, iudicio tribuendum puto,
qui nec reijcit tamen, quæ in ipsis libris tradita sunt.
Rursum, Commenta mendaciaq; vocat aduersarius,
quæ Lino de Petri Pauliq; passionibus, attribuuntur.

Dionysii, Li
nū. Aegesippū
carbone nota
uit Veleus.

Sed qua ratione? Ea nimirum, quod quum Paulus epistola ad Timotheum secunda scripserit, abisse Crescentem in Galatiam, Titum in Dalmatiam, & solum apud se Lucam tunc esse, passio tamen Pauli sic inchoat, Quum venisset Roma Lucas a Galatia, & Titus a Dalmatia, expectauerunt paulum in vrbe, haec tenus ex aduersario. Sed quid ista repugnant? Spectat enim ad diuersa tempora, quae vel ordinat prepostere, vel inter se perperam commiscet aduersarius. Nam id quod Linus scribit, factum est, priusquam Paulus Roma secundo venisset. At illud ad Timotheum scriptum fuit, posteaquam venisset, & esset in vincula coniectus. Et quid prohibet, quo minus, vel ab Hispania, vel ab alia quavis regione rediturus Romam Paulus, promississet Lucam in Galatiam, aliquorum negotiorum gratia, & Titum similiter in Dalmatiam, & quod ipse redissent Romam, priusquam huc se recepisset Paulus? Et postea rursus quod Roma aduenisset, quid verat, Titum iterum in Dalmatiam misisse, & Crescentem in Galatiam, Luca solo secum remanente? Sed dicit aduersarius Lucam indiuiduum fuisse pauli ministrum, fuit utique Lucas minister Pauli, sed non sic indiuiduus, ut nunquam alicui negotiorum gratia discesserit ab eodem. Id quod non solum ex actis patet, verum etiam ex epistola ad Corinthios posteriori, quam per Titum & Lucam fuisse Corinthiis redditam oes confitentur. Sed & ipse Paulus in eadem scribit, ubi de Tito fecerit mentionem. Misimus (inquit) vna cum illo fratrem eius, cuius laus est in Euangelio per omnes ecclesias, nec id solum, verum etiam delectus est ab ecclesijs, comes peregrinationis nostrae, haud dubie Lucam aperte describens. Porro quod de horreo publico dicit aduersarius, quid verat Paulum, horreum conduxisse, priusquam denuo in carcerem fuisset detrusus? Nec diuersum est, quod ait Paulus, det misericordiam dominus Onesiphori domui, quia saepe me refrigerauit, & catenam meam non erubuit. Nam hoc factum est, posteaquam esset Paulus secundo coniectus in vincula. Liquet igitur nullius esse roboris ea, quae aduersus Linum produxit aduersarius. Neque profecto minus perperam suggerit Aegesippum. Quid enim, si post multa tempora venisset Roma Aegesippus? nunquid non historiam ante scripsisse potuerit. Sed & illuc accedens, nonne quae fide

ij. Corint, viij,

Aegesippum perperam suggerit Velenus.

riliter suggerit Aegesippum. Quid enim, si post multa tempora venisset Roma Aegesippus? nunquid non historiam ante scripsisse potuerit. Sed & illuc accedens, nonne quae fide

publica didicisset ab alijs, ipse literis pari fide potuit comē-
dare. Ceterū hīstoriam, quæ passim Aegēssipi noīe circū-
fertur, vel ex eo constat autenticam esse, q̄ eam diu⁹ Ambro-
sius latinam reddiderit, id quod haudquāq̄ tantus vir fecis-
set, ni certo sibi constitisset de autore. Sed si dederimus ad-
uersario, trūm horū libros fuisse cōmenticios, quid aduer-
sum reliquos hīscere valebit. De quorum libris nemo dubi-
tat, quicq̄ nec paruo numero sunt, nec autoritatis a quouis
cōtemnendæ. Ceterū præter innumeros scriptores, tot eius-
dē rei monumenta sup̄extant, vt nō possit non impudentis-
simus esse, qui cōtradocere moliretur. Prætereo cōstantissi-
mam famā, quā hīstoriæ legē, cum alijs, tum Hieronymus no-
minatim appellat. Taceo Myrsilij, Methastenisq̄ Canones
quibus hui⁹ hīstoriæ veritas exactæ cōprobari possit. Ve-
reor em̄ ne mea prolixitas nimio lectorem affecerit tēdio.
Sed candidiores boni cōsulent, scientes, q̄ argutationibus
vsq̄ adeo prolixis, paucis v̄bis responderi non potest. Cæ-
terum ista sufficere putamus ad efficacem earum labefacta-
tionem.

Ambrosius,

Hieronymus.

CAVILLVS Q VINTVS.

At ecclesia Romana, verba ex passione Linī, quē tu
lenonē potius aliquē, quam Linum fuisse blasphemias, de
prompta annuatim decantat, id ne utiquam factura, si eā
non legitime descriptam scierit. Inter cætera in passione
Petri & hæc ponuntur verba. Vt autē portā ciuitatis vo-
luit egredi Petrus, vidit sibi Christū occurrere, & adorās
eū ait, Dñe quo vadis? Rñdit ei Christus, Romam venio
iterū crucifigi. Et ait ad eū Petrus, Dñe iterū crucifigeris?
Et dixit ad eū dñs, Etiam, iterū crucifigar. Petrus autē dix-
it, Dñe reuertar, & sequar te. Et his dictis, dñs ascendit in
coelū. Petrus autē prosequutus est eū multo intuitu, atq̄
dulcissimis lachrymis. Et quo id magis factum credat, hæc
stenus extat ibi loci exædificatum sacellum, vbi hæc habi-
ta sunt verba.

RESPONSIO.

M I